

VOOR HET SANHEDRIN.

en

de verloochening van Petrus.

Mattheüs 26:57-75; Marcus 14:53-72; Lucas 22:54-71; Johannes 18:12-27.

Nog juicht ons toe die zaalge nacht, zó begint een bekend gezang vers, en, wélke nacht daarmee bedoeld wordt, dat weten wij immers.?

Dat is . . . ? Ja, de nacht van de geboorte van de Heer Jezus.

En, van een zaalge nacht mag hier zeker wel gesproken worden. Denkt maar eens aan dat heerlijke schouwspel, dat de herders van Bethlehem, die in dien nacht de wacht hielden over hun kudden, te zien kregen en dat zoo duidelijk toont, dat zelfs de engelen over de komst van de Heer op aarde zich verheugden.

Mag die nacht dus met het volste recht een zalige nacht heten, de nacht waarin de Heer in het "bang" Gethsémané gevangen genomen werd alsof Hij een boosdoener was, mag dan zeker wel met niet minder recht een vreselijke nacht genoemd worden.

En, dat zeker niet alleen om die gevangenneming, maar óók om wat er op die gevangenneming gevolgd is. Die gevangenneming was immers nog slechts het voorspel. Wat daarop volgde, was immers nog ontzettender.?

Wat er op volgde, en, dáárover willen wij het dan nu hebben, terwijl wij dan zeker wel vóór alles willen weten, naar wie de gebonden Heer, zo in het holle van den nacht, gebracht werd.

Dat was naar een zekere Annas, de schoonvader van Kajafas, die wij kennen als de man, die toen de Hogepriester was. Die Annas was vroeger zelf ook hogepriester geweest, maar hij was door de Romeinen afgezet. Hij had intussen als oud-hogepriester nog altijd veel invloed en deed in ieder geval voor zijn schoonzoon Kajafas niet onder in haat tegen den Heer.

Was het misschien daarom, dat men de Heer éérst naar hem bracht, om hem dus het genoegen te verschaffen om met eigen ogen te zien, hoe de boze plannen tegen de Heer aanvankelijk geslaagd waren.

Het is niet ondenkbaar, maar het had zeer zeker ook nog een andere reden; er moest namelijk óók tijd gewonnen worden, want zo spoedig mogelijk moest de zaak tegen de Heer worden afgehandeld en dus moest nog in diezelfde nacht het Sanhedrin, ook wel de Joodse of de Hoge Raad genoemd, bijeengeroepen worden.

Wij kennen dat Sanhedrin immers nog wel ?

Hoe dit Sanhedrin was samengesteld kunnen wij lezen in **Mattheüs 26: 57 en 59-65; Marcus 14:53 en 55-65; en in Lucas 22:54 en 63-65; en in Johannes 18:19-24.**

De Joodse Raad ofwel het Sanhedrin, was in die dagen het hoogste rechterlijke college van de Joden. Dit college telde, met inbegrip van de Hogepriester, 71 leden, die bestonden uit Overpriesters en Schriftgeleerden.

De Overpriesters waren de hoofden van de aanzienlijkste priester families en de Schriftgeleerden waren de mannen die, in de scholen van de rabbijnen, in de Wet of in de Heilige Schriften geoefend waren. Meestal werden, behalve de voorgaande personen, naast hen óók nog de ouderlingen genoemd die de vertegenwoordigers waren van de geslachten Israëls.

Het verhoor voor Kajafas.

Het geschrevene in **Johannes 18:19-24** is daarvan als het ware de inleiding, een ondervraging van de Heer.

Dán volgt het optreden van de getuigen. **Mattheüs:26:59-62** en **Marcus:14: 55-60**.

Vervolgens de bezwering van de Hogepriester en de plechtige belijdenis van de Heer. **Mattheüs 26:63, 64; Marcus 14:63,64**.

Eindelijk dan de veroordeling en de beschimping. **Mattheüs 26:65-68; Marcus 14:63-65; Lucas 22:63-65**.

Wat Lucas verder verhaalt in vers **66-71**, heeft betrekking op een nieuwe zitting van het Sanhedrin in de vroege morgen van de volgende dag, ter bevestiging van het, in de nacht gevelde, vonnis.

Volgens een Rabbijnse regel was namelijk een doodvonnis dat in de nacht werd uitgesproken, niet rechtsgeldig.

In die morgenzitting, door **Mattheüs** vermeld in **27:1** en door **Markus** in hoofdstuk **15:1**, heeft, volgens dit bericht van Lucas een officieële herhaling plaats van datgene wat er in nacht was voorgevallen.

Eén van de Farizeeërs die wij al hebben leren kennen was Nicodemus. Van deze Nicodemus wisten zij echter heel goed, dat hij het niet met hun boze plannen ééns was, zodat zij hem natuurlijk thuis lieten. Hij was trouwens niet de enige, want er was nóg een lid van de Raad, die zijn stem wel eens ten gunste van de Heer had laten horen, namelijk, een zekere Jozef van Arimathea. Het sprak dus vanzelf, dat ook hij geen waarschuwing ontving.

De overigen echter hadden reeds eerder het besluit genomen dat de Heer Jezus sterven moest, en, die werden nu, terwijl de Heer bij Annas was, in allerijl ontboden. zie **Johannes 18:14**; vergelijk **Johannes 11:49,50**.

En, ook de getuigen moesten bij elkaar gezocht worden, dit waren natuurlijk alleen getuigen die kwaad van de Heer wilden spreken. Toen één en ander in orde was, werd de Heer overgebracht naar het paleis van Kajafas, omdat in dit paleis het Sanhedrin gewoonlijk bijeen kwam.

De leden van het Sanhedrin zaten in een halven cirkel, de Hogepriester in het midden, op een zetel, die wat hoger was dan de zetels van de anderen. Vlak tegenover de Hogepriester werd de Heer, als een lam temidden van bloeddorstige wolven, geplaatst.

Kajafas en die andere rechters die de Heer met een hartgrondige haat haatten, waren inderdaad gelijk aan bloeddorstige wolven. En, als zij het aangedurfd hadden, dan zouden zij Hem zeker zó maar, zonder vorm van proces zoals men dat noemt, gedood hebben. Zij waren echter bang voor het volk, dat Hem immers nog maar enkele dagen te voren met jubelende Hosanna's had begroet. Daarom wilden zij althans de schijn van het recht bewaren en iets wilden zoeken op grond waarvan zij Hem zouden kunnen veroordelen, zodat zij zich daarop tegenover het volk zouden kunnen beroepen.

Wát Kajafas aan de Heer vroeg, en, hóe de Heer de vraag naar Zijn discipelen onbeantwoord liet--Hij wilde ze niet in gevaar brengen-en, op de vraag naar Zijn leer antwoordde: Ik heb vrij uitgesproken, enz. **Johannes 18:20, 21.**

O, wanneer Kajafas dat eens gedaan had ! Als hij eens de velen ondervraagd had, die door de Heiland waren vertroost en verkwikt, die waren gezegend en gezaligd. De zondares b, v., die door Hem tot bekering was gebracht; of een Zacheüs, wiens droefheid Hij in blijdschap had veranderd. Wát een heerlijke getuigenissen zou hij dan gehoord hebben.!

Maar . . . Kajafas dacht hier zelfs niet aan. Hij had gehoopt, dat de Heer iets gezegd zou hebben, waarvan hij tegen Hem gebruik had kunnen maken. Het rustige antwoord van de Heer was dan ook een grote teleurstelling voor hem, en die teleurstelling en die wrevel tekende zich onwillekeurig af op zijn gezicht.

Dit werd ook opgemerkt werd door een van zijn dienaren, die daarop de Heer in het gezicht sloeg. Waarop wij zien, hóe de Heer toen zelf Zijn vermaning in toepassing bracht: "Zo iemand u op de rechter wang slaat", enz.

De Heer toont hier door Zijn éigen voorbeeld hóe Hij dit gebod uit **Johannes 18:23**-vergelijk met **Mattheüs 5:39**, bedoelde. Hij wreekt Zich niet en Hij verzet Zich niet. Hij doet meer dan een lijdelijk toekeren van het gezicht om een nieuwe klap te ontvangen, want, Hij spreekt een woord, dat duidelijk aantoont hóe vér Hij er van af is om deze mens te haten omdat Hij een beroep doet op diens innerlijke waarheidsgevoel.

De Heer toont aan Kajafas, dóór Zijn vraag aan Hem, dat Hij deze mens in staat stelt om naar waarheid te oordelen en Hij beschaamt hem door zijn wonderbare zachtmoedigheid.

Kajafas was al met al nog niet veel verder gevorderd, en daarom laat hij nu de getuigen oproepen, de valse getuigen. Valse getuigen: **Mattheüs 26:59.**

Welk een ontzettend getuigenis ligt hierin opgesloten tegen de Hogepriester en al die andere getabberde priesters en schriftgeleerden.

Maar óók, welk een heerlijk getuigenis voor de onschuld en de reinheid van de Heer: om althans een schijn van recht aan zijn dood te geven moet men tot zulk een middel de toevlucht nemen. Hun getuigenis was echter niet eensluidend, waarover we ons trouwens niet hoeven te verwonderen, want liegende mensen spreken elkander meestal tegen. Tot er tenslotte twee waren die ongeveer hetzelfde zeiden.

Wat dat was.? Dit was een aanklacht die bedoeld was om de Heer te beschuldigen van minachting voor de Tempel en voor Jehova Wiens Heiligdom die tempel was. zie **Mattheüs 26:61** en **Marcus 14: 57,58.**

Hoe werd ook dat weer verdraaid, zodat de een het weer anders voorstelde dan de ander.

Is het niet diep treurig, al dat lasteren en liegen en knoeien.?

Hoewel wij hier toch ook weer een kostelijke lichtzijde opmerken, óf, is het niet juist een schitterend bewijs voor de reinheid en onschuld van Hem, die van al dat lasteren e liegen en knoeien het lijdend voorwerp was en,...die het zwijgend aanhoorde.?

Zwijgend.? Ja, en, toen Kajafas, die langzamerhand ongeduldig werd, net deed alsof de beschuldigingen erg gewichtig waren, en aan Hem vroeg: "Antwoordt Gij niets.? Wat getuigen dezen tegen U.?", ook tóen bleef Hij zwijgen.

Wat zou Hij ook hebben kunnen zeggen.? Dat alles leugen en laster was.? Maar dat wisten zijn rechters immers ook wel.?

Hij bleef dus zwijgen, maar o, hoe welsprekend was dat zwijgen.! Moest onder dat zwijgen het geweten van Kajafas niet haast als vanzelf gaan spreken ?

Maar, naar zijn geweten wilde deze Hogepriester nu eenmaal niet luisteren, want hij zóu en móest de Heer Jezus veroordelen. En op déze wijze lukte dit nooit, dát begon hij nu wel inzien; wát moest hij nu doen.?

Toen viel hem iets in. Als hij zijn gevangene eens tot spreken dwong. En plechtig stond hij op van zijn zetel, en, terwijl het doodstil werd in de zaal, vorderde hij kort en goed van de Heer om, onder ede, te zeggen, of Hij de Christus was, de Zoon van de levende God, ja óf neen.

En toen.? Nee, tóen zweeg de Heer niet, ondanks dat Hij zeker wist dat Zijn veroordeling hierop zou volgen. De Heer aarzelde echter geen moment. Plechtig klonk dan ook Zijn woord door de zaal, terwijl de stilte zo mogelijk nog groter werd: "Gij hebt het gezegd; Doch Ik zeg ulieden", enz. zie **Mattheüs 26: 64**.

""Gij hebt het gezegd", dat wil zeggen, "zoals gij het zegt": **Ik bén het**.

Oók de tegenwoordige Arabieren drukken zich nog zó uit wanneer zij met nadruk een vraag bevestigend willen beantwoorden.

"Zittende ter rechterhand Gods", betekent zoveel als deelgenoot hebben van de macht en de heerschappij van God.

Wanneer werd dit nu door de overpriesters en de schriftgeleerden gezien.? Toen de Opgestane Zijn gemeente stichtte en haar beschermde tegen alle aanvallen van Zijn en van haar vijanden.

De uitwerking van dit Woord van de Heer en de gehuichelde droefheid van Kajafas, vinden wij opgetekend in **Mattheüs 26:65 en Marcus 14:63**.

Het scheuren der klederen, was, zoals bekend is, een teken van rouw en smart. De verontwaardiging van de Hogepriester was natuurlijk gehuicheld, want innerlijk verheugde hij er zich over dat hij eindelijk een voorwendsel had gevonden, een voorwendsel waar hij zolang naar gezocht had om de Heer te kunnen veroordelen.

Was het hem echter te doen geweest om de waarheid, dán had hij aan de Heer om bewijzen moeten vragen want, op grond van deze uitspraak van de Heer moest toch immers eigenlijk de procedure een aanvang nemen.?

Maar nee, nú juist breekt de Hogepriester het af, daarmee aangevende dat het hem niet om de waarheid was te doen, maar enkel en alleen om de Heer uit de weg te ruimen. Hij wist toch zeker wel dat het gehele leven van de Heer één doorlopend bewijs was voor de waarheid van Zijn uitspraak.?

De vreselijke eenstemmigheid, waarmee het doodvonnis wegens godslastering werd uitgesproken en de daarop gevolgde mishandeling vinden wij beschreven in **Mattheüs 26:67,68** en **Marcus 14: 65**.

Nu kon men zijn wraak koelen op een manier, die onwaardig was voor deze wijze en geletterde mannen.

Zij gaan de Heer bespuwen, vergelijk **Numeri 12:14** en **Deuteronomium 25:9**, en doen Hem iets om het hoofd zodat Hij niets kan zien en slaan Hem terwijl zij aan Hem vragen: "profeet, raad nu eens wie dit gedaan heeft".

Hierbij kunnen wij denken aan de Romeinse gewoonte die nu nog bij Turkse executies en in vele andere landen in gebruik is, om het hoofd van een ter dood veroordeelde te bedekken; liever denken wij hierbij echter aan **1 Korinthe 11:4**.

Het gezegde "zo heer, zo knecht", is hier eveneens van toepassing omdat ook het personeel Hem sloeg. Wanneer de aanzienlijken de Heer verachten, dan volgen ook de minderen.

Terwijl dit alles in de rechtszaal voorviel, speelde er zich in de onmiddellijke nabijheid nog een ander treurspel af.

De rechtszaal kwam uit op een binnenplaats, zie ook **Mattheüs 26:58** en **Marcus 14:54**.

"De zaal van de Hogepriester":

Hierbij moeten wij denken aan de binnenplaats van het paleis van de Hogepriester. Want, in het midden van de Oosterse huizen bevond zich gewoonlijk een vierkante, geplaveide open plaats. De vertrekken van het huis zijn allen vanuit deze binnenplaats te bereiken maar niet met elkander, of tenminste zeer zelden, onderling door deuren verbonden. In de zomer brengt men er niet alleen de gehele dag door, maar men slaapt er ook dikwijls s'nachts onder de blote hemel en, wanneer het te koud is, dan stookt men daar een vuur. Oók de huisgenoten en de knechten en dienstmaagden bevinden zich hier in hun vrije tijd.

Een soort van voorhof ofwel overdekte gang, die kon worden afgesloten met een poort, waarnaast de portier of deurwaarster zit, verleent vanaf de publieke weg, de toegang tot de binnenplaats.

Tegenover deze poort was waarschijnlijk de kamer waar de Raad vergaderd was en zó was het dus mogelijk om vanaf de binnenplaats door de openstaande deur te zien wat er zich in de zaal afspeelde.

Zó was het óók mogelijk dat de Heer, Zich omkerende, een blik op Petrus werpen kon. Het is een woelig toneel dat wij op deze binnenplaats aanschouwen, met dat kolenvuur, en die knechten en dienstmaagden en de soldaten daarom heen gezeten.

Wij treffen daar óók Petrus aan, maar hóe hij daar was gekomen weten wij niet. Wél weten wij dat hij, terwijl hij zich aan het vuur warmde, met grote aandacht lette op datgene wat er zich in de rechtszaal met de Heer gebeurde.

Plotseling werd Petrus opgeschrikt door de vraag van de deurwachter: "Zijt gij ook niet", enz.

Nú had Petrus de volle gelegenheid om voor Zijn Meester uit te komen, hij, de dappere, die in de Hof van Gethsemané zijn Meester zo moedig had willen verdedigen.

Deed hij dat nu ook.?

Helaas, in de rechtszaal werd gelogen, en, nú begon óók het liegen op de binnenplaats vóór de rechtszaal.!

Hóe is dit nu mogelijk.?, terwijl de Heer hem nog wel zó ernstig had gewaarschuwd: "Eer de haan tweemaal zal kraaien, zult gij Mij driemaal verloochenen."

Ja, maar hij had die waarschuwing in de wind geslagen, en, óók de waarschuwing die de Heer aan hem in de Hof van Gethsemané had gegeven. Petrus had zijn krachten overschat, en, de vraag van de dienstmaagd kwam zo onverwachts.

Slechts één gedacht kwam er bij hem op: als het uitkomt, dat ook ik Zijn discipel ben, dan moet ook ik wellicht sterven. Hier schrok hij echter voor terug; zijn geest was wel gewillig geweest, maar het vlees was zo zwak. En, vóórdat hij het wist, had hij de leugen uitgesproken en kwam hij van kwaad tot erger. zie **Mattheüs 26:69-73; Marcus 14:54,66-72; Lucas 22:54-62 en Johannes 18:15-17 en 25-27.**

De verloochening van Petrus:

Al de Evangelisten vertellen van een 3-voudige verloochening, maar in de bijzonderheden is er enige verschil.

De aanleiding tot de eerste, is bij allen een dienstmaagd, volgens Johannes de deurwachter.

Bij de tweede, spreken Mattheüs en Marcus weer van een dienstmaagd-Marcus van dezelfde als daarvoren, Mattheüs van een andere-Lucas spreekt van een ander en bedoeld daarmee een dienaar of krijgsknecht; Johannes geeft geen verdere aanwijzing maar zegt eenvoudig: "zij zeiden tot hem" enz.

Bij de derde spreken Mattheüs en Marcus van degenen die daarbij stonden; Lucas nog éénmaal van een Ander en Johannes van een familielid van Malchus.

Waarschijnlijk moeten wij het ons zó voorstellen, dat bij de tweede verloochening de deurwachter nog eenmaal op haar, reeds eerder afgelegde verklaring terugkomt en er over spreekt met een andere dienstmaagd die op haar beurt weer de aandacht van de overigen op Petrus vestigt, die nu denken dat het wel zo zal zijn omdat Petrus zich, door zijn spraak,

immers als een Gallileër doet kennen. Petrus volstaat nu niet meer met één enkele ontkenning, maar hij bekrachtigt zijn ontkenning met een eed. zie vers 72.

Hierdoor wordt hij een uur met rust gelaten, **Lucas 22:59**, maar, dán denkt een familielid van Malchus hem te herkennen als één die mét de Heer in de Hof was, en, nú herhalen óók de anderen die daarbij staan, wat zij tevoren reeds gezegd hebben.

De arme Petrus, hij was aan het eind geheel buiten zichzelf, hij wist aan het einde geheel niet meer wat hij deed of zei.

Wie bracht hem weer tot zichzelf.? De Heer.

Hij keerde zich op de juiste tijd om en zag hem aan met een blik vol zacht verwijt en droefheid, maar óók een blik vol ontferming. **zie Mattheüs 26: 58 en Marcus 22:54.**

En, toen nu tegelijkertijd het oor van Petrus getroffen werd door het kraaien van een haan, toen zag hij wat hij gedaan had, hoe lafhartig hij zich gedragen had, hoe hij gezondigd had tegen Zijn Meester. En.... een brandende smart overweldigde hem.

Nog langer op die binnenplaats blijven, nee, dát kon hij niet. En, zonder zich te storen aan het lachen en spotten van de omstanders, stormde hij naar buiten, snikkend als een kind, hij, de sterke, stoere visserman. Zijn zonde was groot, zijn berouw was het niet minder.

Gelukkig zijn wij, indien wij kwaad gedaan hebben, dat wij ook berouw hebben en er over treuren. Van zulke treurenden heeft de Heer gezegd, dat zij zalig zijn, omdat zij vertroost zullen worden.